

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9So/225/2016
Identifikačné číslo spisu: 3016200078
Dátum vydania rozhodnutia: 26.09.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:3016200078.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členov senátu JUDr. Judity Kokolevskej a Mgr. Viliama Pohančenika, v právnej veci navrhovateľa: P. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom Husitská R. Č.. XXXX/XX, B. Z. B., proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o zvýšenie starobného dôchodku, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 25.07.2016, č. k. 15Sd/16/2016-25, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 25. júla 2016, č. k. 15Sd/16/2016-25 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd rozsudkom zo dňa 25.07.2016, č. k. 15Sd/16/2016-25, potvrdil rozhodnutie odporkyne číslo XXX XXX XXXX X zo dňa 03.12.2015 (ďalej aj „preskúmané rozhodnutie“) a odporkyni nepriznal náhradu trov konania.

Preskúmaným rozhodnutím odporkyňa podľa § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) a § 1 opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR č. 283/2015 Z. z. zvýšila starobný dôchodok navrhovateľa od 01.01.2016 na sumu 309,10 € mesačne s tým, že podľa § 82b tohto zákona mu od 01.01.2016 patrí starobný dôchodok zvýšený na sumu minimálneho dôchodku vo výške 334,80 € mesačne.

Krajský súd mal preukázané, že navrhovateľ poberá starobný dôchodok, ktorý sa mu k 01.07.2015 vyplácal v sume 307,20 € mesačne a právoplatným rozhodnutím odporkyne zo 17.10.2015 bol podľa § 82b zákona č. 461/2003 Z. z. zvýšený o 27,60 € na sumu minimálneho dôchodku vo výške 334,80 € mesačne. Bez tohto zvýšenia patrí starobný dôchodok vo výške 307,20 € mesačne a táto suma bola od 01.01.2016 valorizovaná o 1,90 € na 309,10 € mesačne. Keďže dôchodok zvýšený na sumu minimálneho dôchodku 334,80 € je vyšší ako suma starobného dôchodku zvýšeného podľa § 82 zákona

č. 461/2003 Z. z. o sumu 1,90 €, zvýšenie o 1,90 € k minimálnemu dôchodku nepatrí. Požiadavku navrhovateľa, aby mu valorizácia podľa § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. a § 1 opatrenia MPSVaR SR bola pripočítaná k výške starobného dôchodku upraveného na sumu minimálneho dôchodku (334,80 €) krajský súd nepovažoval za dôvodnú, lebo podľa § 82 uvedeného zákona sa na účely každoročného pravidelného zvýšenia dôchodku 307,20 € neprihliada na zvýšenie starobného dôchodku na sumu minimálneho dôchodku. Preskúmané rozhodnutie odporkyne z 03.12.2015 z toho dôvodu považoval za súladné so zákonom, a preto ho podľa § 250q ods. 2 OSP potvrdil.

Rozsudok krajského súdu navrhovateľ napadol včas podaným odvolaním. Z obsahu odvolania ako aj neskorších podaní navrhovateľa vyplýva požiadavka, aby zákonom stanovené každoročné zvýšenie dôchodku (valorizácia) bolo priznané k sume starobného dôchodku určenej po jeho zvýšení na minimálny starobný dôchodok. Namietol, že v prípade dôchodcov, ktorí poberali starobný dôchodok v sume vyššej ako je suma minimálneho starobného dôchodku, sa valorizácia podľa § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. prejavuje skutočným zvýšením ich dôchodkov. Zákonné ustanovenie považuje za zlé, diskriminačné a nespravodlivé, pričom namietol aj skutočnosť, že napriek získaniu 45 rokov kvalifikovaného obdobia jeho dôchodok je veľmi nízky. Poukázal i na to, že suma vianočného príspevku je vypočítavaná zo sumy poberaného minimálneho dôchodku. Žiadal, aby odvolací súd preskúmal aj predchádzajúce rozhodnutie odporkyne zo 17.10.2015, výšku sumy vianočného príspevku vyplateného 15.12.2015 a 15.12.2016, ako aj rozhodnutie odporkyne číslo XXX XXX XXXX X z 01.12.2016.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“).

Podľa § 492 ods. 1 SSP konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

V súlade s citovaným ustanovením najvyšší súd v konaní postupoval podľa ustanovení zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „OSP“).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal rozsudok krajského súdu bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nie je možné vyhovieť.

Odvolací súd predovšetkým poukazuje na to, že predmetom súdneho prieskumu bolo iba rozhodnutie odporkyne z 03.12.2015, preto nebol oprávnený zaoberať sa výškou vyplatených vianočných príspevkov. Keďže predchádzajúce rozhodnutia odporkyne nadobudli právoplatnosť, ani krajský ani najvyšší súd už nemohli preskúmať ich zákonnosť, ale museli z nich vychádzať.

Z dávkového spisu odporkyne mal odvolací súd preukázané, že rozhodnutím odporkyne číslo XXX XXX XXXX z 06.07.2007 bol navrhovateľovi od 28.05.2007 priznaný predčasný starobný dôchodok vo výške 6.492 Sk mesačne, pričom mu pre výšku tohto dôchodku bola zhodnotená doba dôchodkového poistenia 43,4780 roka. Od dovŕšenia dôchodkového veku je tento dôchodok dôchodkom starobným.

Dôchodok bol navrhovateľovi rozhodnutiami odporkyne pravidelne každoročne valorizovaný. Medzi účastníkmi nebolo sporné, že od 01.01.2015 bol starobný dôchodok navrhovateľa valorizovaný na 307,20 € mesačne.

Podľa § 82 ods. 14 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení účinnom do 31.12.2017 na zvýšenie dôchodkovej dávky od 01. januára 2018 je rozhodujúca mesačná suma dôchodkovej dávky vyplácaná ku dňu, od ktorého sa zvyšuje.

Podľa § 82 ods. 12 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení účinnom do 31.12.2017 v spojení s § 1 písm. a/ opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR č. 283/2015 Z. z. pevná suma zvýšenia dôchodkovej dávky v roku 2016 ak ide o starobný dôchodok, je 1,90 eura.

V zmysle § 82b suma starobného dôchodku po dovŕšení dôchodkového veku sa zvýši tak, aby suma tohto dôchodku sa rovnala sume minimálneho dôchodku.

V zmysle § 82b ods. 3 písm. c/ zákona č. 461/2003 Z. z. v znení účinnom od 01.07.2015 suma starobného dôchodku vyplácaného po dovŕšení dôchodkového veku sa zvýši tak, aby suma tohto dôchodku sa rovnala sume minimálneho dôchodku, ak suma minimálneho dôchodku je vyššia ako suma starobného dôchodku vyplácaného po dovŕšení dôchodkového veku.

Z dôvodovej správy k návrhu zákona č. 140/2015 Z. z. vyplýva, že cieľom minimálneho dôchodku je zabezpečiť poistencovi, ktorý počas väčšiny svojho pracovného života vykonával zárobkovú činnosť, dôchodkový príjem na takej úrovni, aby nebol ako jednotliviec odkázaný na pomoc v hmotnej núdzi. Na ten účel sa starobný dôchodok alebo invalidný dôchodok vyplácaný po dovŕšení dôchodkového veku zvýši poistencovi, ktorý splní zákonom ustanovené podmienky, tak, aby suma tohto dôchodku alebo suma úhrnu dôchodkov, ktoré sa poistencovi vyplácajú alebo na ktoré má nárok, bola vyššia ako suma životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu.

Podľa osobitnej časti dôvodovej správy k tomuto zákonu zvýšenie starobného dôchodku alebo invalidného dôchodku po dovŕšení dôchodkového veku na minimálny dôchodok patrí poberateľovi tejto dôchodkovej dávky len počas obdobia, pokiaľ poistencov úhrnný dôchodkový príjem nepresiahol ustanovenú hranicu. Nárok na minimálny dôchodok prichádza do úvahy, ak starobný, resp. invalidný dôchodok vo vymeranej, zákonnej sume, do ktorej nepochybne patrí aj valorizácia, je nižší ako minimálny dôchodok. Preto je potrebné pri posudzovaní nároku na zvýšenie (valorizáciu) starobného dôchodku, resp. invalidného dôchodku po dovŕšení dôchodkového veku vychádzať zo sumy tejto dôchodkovej dávky pred jej zvýšením na minimálny dôchodok. Z tohto dôvodu sa zvýšenie na minimálny dôchodok nevalorizuje.

Pred valorizáciou minimálneho dôchodku sa zvýšenie podľa § 82b z tohto dôchodku odpočíta. Po vykonaní valorizácie sa znovu posúdi nárok na minimálny dôchodok. Zvýšenie dôchodku (valorizácia) sa pripočíta k sume starobného dôchodku alebo invalidného dôchodku, ktorých suma bola určená na základe obdobia dôchodkového poistenia a vymeriavacích základov a stáva sa ich súčasťou. Z uvedeného dôvodu sa musia v prvom rade tieto dôchodky valorizovať a až potom posudzovať, či sú splnené podmienky na ich zvýšenie podľa § 82b (minimálny dôchodok). Rovnaký princíp sa bude uplatňovať pri valorizácii dôchodkov od 01. januára 2018, pri určovaní sumy zvýšenia (valorizácie) vyplácaného minimálneho dôchodku.

Starobný dôchodok alebo invalidný dôchodok po dovŕšení dôchodkového veku zvýšený na minimálny dôchodok je naďalej starobným alebo invalidným dôchodkom a z toho dôvodu sa na účely tohto zákona, okrem súbehu dôchodkov, valorizácie dôchodkov zohľadňuje v sume vrátane tohto zvýšenia.

Zo znenia ustanovenia § 82b súčasne vyplýva zámer zákonodarcu, aby nárok na minimálny dôchodok trval len dovtedy, kým starobný dôchodok vo vymeranej, zákonnej sume vrátane jej valorizácií bude nižší ako minimálny dôchodok.

Vo vzťahu k úprave starobného dôchodku na minimálnu sumu a vzhľadom na uvedenú dôvodovú správu odvolací súd nepovažoval ustanovenia zákona za diskriminujúce a rozporné s Ústavou. Dospel k záveru, že odporkyňa postupovala v súlade so zákonom, keď k 01.01.2016 valorizovala zákonnú sumu starobného dôchodku navrhovateľa, ktorá mu patrila na základe rozhodnutia o zvýšení dôchodku od 01.01.2015, teda pri valorizácii správne vychádzala zo sumy 307,20 € a rozhodla, že podľa § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. v spojení s opatrením č. 283/2015 Z. z. mu od 01.01.2016 patrí starobný dôchodok v sume 318,20 € mesačne. Keďže táto výška starobného dôchodku je nižšia ako suma minimálneho

starobného dôchodku, v súlade so zákonom (§ 82b zákona) potom rozhodla, že od 01.01.2016 navrhovateľovi (naďalej) patrí starobný dôchodok zvýšený na sumu minimálneho starobného dôchodku v sume 334,80 € mesačne.

Z uvedených dôvodov aj odvolací súd preskúmané rozhodnutie odporkyne považoval za súladné so zákonom, a preto rozsudok krajského súdu potvrdil ako vecne správny podľa § 250ja ods. 3 OSP v spojení s § 250l ods. 2 a § 219 ods. 1 OSP.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 OSP v spojení s § 250l ods. 2 a § 250k ods. 1 OSP tak ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľ nebol v tomto konaní úspešný a odporkyni taká náhrada nepatrí.

Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.